Published December 30, 2008

Klapalekiana, **44**: 109-120, 2008
ISSN 1210-6100

Seznam sekáčů (Opiliones) České republiky

Checklist of harvestmen (Opiliones) of the Czech Republic

Pavel BEZDĚČKA

Muzeum Vysočiny Jihlava, Masarykovo nám. 55, CZ-586 01 Jihlava;
e-mail: bezdecka@muzeum.ji.cz

Harvestmen, Opiliones, checklist, Czech Republic, Central Europe

Abstract: This checklist summarizes the occurrence of harvestmen in the Czech Republic, including their presence in the neighbouring countries. A total of 34 species in 20 genera, six families and two orders are currently known in the Czech Republic. The paper includes a list of all synonyms for each taxon known in the Czech Republic, remarks on doubtful records, and comments on 12 species that might be found here in the future.

ÚVOD

Tato práce je prvním samostatným check-listem sekáčů České republiky. Navazuje na starší seznam sekáčů severních Čech Bárty (1869), monografii českých a slovenských sekáčů Šilhavého (1956) a check-list českých a slovenských sekáčů Klimeše (2000). Předkládaná práce kromě aktuálního seznamu našich sekáčů s přehledem synonym obsahuje poznámky ke sporným faunistickým údajům a aktuální přehled druhů, které se vyskytují v okolních zemích (Slovensko, Maďarsko, Rakousko, Německo a Polsko). Do závěru práce jsem zařadil i komentovaný seznam druhů, jejichž nalezení na území České republiky lze s menší či větší pravděpodobností očekávat.

VÝZKUM SEKÁČŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Historie výzkumu sekáčů na území naší republiky sahá téměř do poloviny do 19. století. Její stručný přehled byl již několikrát publikován (Šilhavý 1956; Klimeš 2000; Bezděčka 2008b). Seznam našich sekáčů se postupně rozrůstal a po nedávném nalezení druhu *Dicranolasma scabrum* (Herbst, 1799) čítá dnes 34 druhů ve 20 rodech, šesti čeledích a dvou podřádech (Bezděčka 2008a).

SPORNÉ FAUNISTICKÉ ÚDAJE

Listujeme-li starší odbornou literaturou, nacházíme často jména sekáčů dnes již zastaralá, např. *Leiobunum haemisphaericum* a *Platylophus alpestris* (Bárta 1869), *Eagenus tibialis* (Nosek 1900) nebo *Lacinius regis-alexandri* (Kratochvíl 1934). Verifikace takových údajů byla a stále je velmi náročná. Z tohoto hlediska je nesmírně důležitá práce Šilhavého (1956), který již před lety provedl analýzu synonymiky většiny starých údajů týkajících se našeho území. Ani Šilhavý se však nevyhnul omylům, když například sekáče *Gyas titanus* Simon,

1879 zaměnil a publikoval ve výše citované práci jako nejblíže příbuzného *G. annulatus* (Olivier, 1891), jehož alpský areál má severní hranice daleko od našeho území. Příčinou této záměny byl chybně postavený klíč, který odlišoval oba druhy na základě barvy příkyčlí (Šilhavý 1956). Teprve Martens ve své práci (1978) opřel determinaci o jiné znaky a problém vyřešil. Monografie Šilhavého (1956) však pro nás zůstává v mnoha ohledech vynikajícím vodítkem v dříve poněkud chaotické klasifikaci našich sekáčů.

Při studiu starší literatury nacházíme také informace o druzích, které se na našem území nevyskytují a ani historicky se vyskytovat nemohly. Dobrým příkladem jsou časté odkazy v díle Roewerově, které uvádí Šilhavý ve své monografii (1956). Například na str. 138 uvádí Šilhavý údaj Roewera (1923) o výskytu sekáče *Nemastoma sillii* Herman, 1871 (= *Paranemastoma sillii* (Herman, 1871)) u Františkových Lázní. Areál tohoto východokarpatského sekáče však leží na Ukrajině a v Maďarsku a Rowerův údaj pravděpodobně vycházel z chybné determinace. Podobných omylů a chyb je ve starší literatuře celá řada. Díky obtížné dostupnosti či neexistenci dokladových materiálů budou však obtížně anulovány. Rozhodně by to bylo skvělé téma na samostatnou práci, kterou by uvítali jistě i kolegové na Slovensku a v dalších zemích.

SEZNAM SEKÁČŮ ČR

Druhová nomenklatura je uvedena podle prací Martense (1978) a Hallana (2008), nomenklatura vyšších taxonů podle prací Kuryho (2003) a Pinta da Rocha et al. (2007) a synonyma podle prací Šilhavého (1956), Martense (1978) a Hallana (2008).

Řád: Opiliones Sundevall, 1833
= *Phalangida* Latreille, 1802
= *Phalangidea* Leach, 1815
= *Holetra* Latreille, 1817

Podřád: Dyspnoi Hansen et Sørensen, 1904
Čeleď: Nemastomatidae Simon, 1872
Podčeleď: Nemastomatinae Simon, 1872
Rod: *Nemastoma* C. L. Koch, 1836
= *Stridulostoma* Hadži, 1973
Podrod: *Nemastoma* C. L. Koch, 1836
Druh: *Nemastoma triste* (C. L. Koch, 1835)
Podrod: *Lugubrostoma* Kratochvíl et Miller, 1958
Druh: *Nemastoma lugubre* (Müller, 1776)
= *Nemastoma lugubre ssp. helvetica* De Lessert, 1917
Rod: *Paranemastoma* Redikorzew, 1936
= *Nemastoma* (*Dromedostoma*) Kratochvíl, 1958
Druh: *Paranemastoma kochii* (Nowicki, 1870)
= *Nemastoma hungaricum* Roewer, 1951
= *Nemastoma kochii* Nowicki, 1870
= *Nemastoma nicaeum* Roewer, 1951
= *Nemastoma quadriunctatum kochii* Roewer, 1923
Druh: *Paranemastoma quadripunctatum* (Perty, 1833)
= *Crosbycus lengersdorfi* Roewer, 1951

= *Nemastoma alfkeni* Rower, 1951
= *Nemastoma austriacum* Roewer, 1951
= *Nemastoma chaucicum* Roewer, 1951
= *Nemastoma emonense* Hadži, 1973
= *Nemastoma gertschi* Roewer, 1951
= *Nemastoma mediosignatum* Hadži, 1973
= *Nemastoma nervosum* Roewer, 1951
= *Nemastoma quadripunctatum carniolicum* Hadži, 1973
= *Nemastoma quadripunctatum var. lessinensis* Caporiacco, 1940
= *Nemastoma slovenicum* Hadži, 1973
= *Nemastoma triglavense* Hadži, 1973

Rod: *Mitostoma* Roewer, 1951

Druh: *Mitostoma chrysomelas* (Hermann, 1804)
= *Crosbycus bukkensis* Loksa, 1962
= *Crosbycus transdanubicus* Loksa, 1962
= *Mitostoma chrysomelas confusum* Spoek, 1963
= *Mitostoma chrysomelas francohorioni* Hadži, 1973
= *Mitostoma chrysomelas poleneci* Hadži, 1973
= *Mitostoma hadzii* Roewer, 1951
= *Mitostoma romanicum* Avram, 1965
= *Mitostoma silhavyi* Roewer, 1951
= *Mitostoma sketi* Hadži, 1973
= *Mitostoma vosagorum* Rambla, 1956
= *Nemastoma janetscheki* Schenkel, 1950
= *Nemastoma orobicum* Caporiacco, 1949
= *Nemastoma quadricorne* L. Koch, 1855
= *Nemastoma spinosum* Hnatewytsch, 1929

Čeľaď: *Dicranolasmatidae* Simon, 1879

Rod: *Dicranolasma* Sørensen, 1873
= *Amopaum* Sørensen, 1873

Druh: *Dicranolasma scabrum* (Herbst, 1799)
= *Dicranolasma schmidti* Hadži, 1927
= *Opilio scaber* Herbst, 1799

Čeľaď: Trogulidae Sundevall, 1833

Rod: *Trogulus* Latreille, 1802
= *Metopoctea* Simon, 1879

Druh: *Trogulus closanicus* Avram, 1971

Druh: *Trogulus nepaeformis* (Scopoli, 1763)
= *Metopoctea melanotarsus* (Hermann, 1804)
= *Siro inaequipes* Karsch, 1884
= *Trogulus coreiformis* C. L. Koch, 1839
= *Trogulus lygaeiformis* C. L. Koch, 1839
= *Trogulus melanotarsus* C. L. Koch, 1839
= *Trogulus niger* C. L. Koch, 1839
= *Trogulus perforaticeps* Ausserer, 1867
= *Trogulus rostratus* (Latreille, 1798)
= *Trogulus violaceus* Gervais, 1844

Druh: *Trogulus tricarinatus* (Linnaeus, 1767)
= *Trogulus asperatus* C. L. Koch, 1871
= *Trogulus oltenicus* Avram, 1971

Čeleď: Ischyropsalididae Simon, 1879
Rod: *Ischyropsalis* C. L. Koch, 1839
= *Lhermia* Lucas, 1866
= *Odontopalpa* Hadži, 1931
Druh: *Ischyropsalis helwigii helwigii* (Panzer, 1794)
= *Ischyropsalis crassichelis* Roewer, 1950
= *Ischyropsalis frankenbergeri* Bartoš, 1938
= *Ischyropsalis franzi* Roewer, 1950
= *Ischyropsalis herbstii* C. L. Koch, 1848
= *Ischyropsalis pectinifera* Hadži, 1927
= *Ischyropsalis plicata* Roewer, 1923
= *Ischyropsalis taunica* Müller, 1923
Druh: *Ischyropsalis manicata* L. Koch, 1865
= *Ischyropsalis austriaca* Roewer, 1950
= *Ischyropsalis balcanica* Roewer, 1950
= *Ischyropsalis dacica* Roewer, 1916
= *Ischyropsalis helvetica milleri* Kratochvíl, 1934
= *Ischyropsalis kästneri* Roewer, 1950

Podřád: Eupnoi Hansen et Sørensen, 1904
= *Palpatores* Thorell, 1876

Čeleď: Phalangiidae Latreille, 1802
Podčeleď: Phalangiinae Latreille, 1802
= *Leptobuninae* Banks, 1894
= *Dentizacheinae* Šilhavý, 1961
Rod: *Phalangium* Linnaeus, 1758
= *Cerastoma* C. L. Koch, 1839
Druh: *Phalangium opilio* Linnaeus, 1761
= *Cerastoma aduncum* L. Koch, 1870
= *Cerastoma brevicorne* C. L. Koch, 1839
= *Cerastoma capricorne* L. Koch, 1869
= *Cerastoma curvicorne* C. L. Koch, 1839
= *Cerastoma dentatum* C. L. Koch, 1871
= *Cerastoma tirolense* L. Koch, 1869
= *Dentizacheus minor* Rambla, 1966
= *Eudasylobus polonicus* Roewer, 1956
= *Eudasylobus unicolor* Roewer, 1911
= *Opilio molluscus* L. Koch, 1867
= *Opilio praefectus* L. Koch, 1867
= *Phalangium calabrianum* Roewer, 1956
= *Phalangium canescens* Meade, 1855
= *Phalangium cornutum* Linnaeus, 1767
= *Phalangium langicorne* Simon, 1882
= *Phalangium longipalpus* Weed, 1890
= *Phalangium longipes* Gervais, 1844
Rod: *Rilaena* Šilhavý, 1965
= *Platybunus* C. L. Koch, 1848
= *Paraplatybunus* Dumitrescu, 1970
Druh: *Rilaena triangularis* (Herbst, 1799)
= *Opilio lucorum* C. L. Koch, 1836
= *Phalangium appendiculatum* Roewer, 1912

= *Phalangium cornigerum* Hermann, 1804
= *Phalangium ornatum* Roewer, 1912
= *Platybunus robustus* Lendl, 1894
= *Platylophus denticornis* C. L. Koch, 1848

Rod: *Zachaeus* C. L. Koch, 1839

Druh: *Zachaeus crista* (Brullé, 1832)
= *Egaenus hungaricus* Lendl, 1894
= *Egaenus variegatus* Lendl, 1894
= *Paropilio lineatus* Roewer, 1956
= *Zachaeus mordax* C. L. Koch, 1839
= *Zachaeus trinotatus* C. L. Koch, 1839

Podčeleď: Opilioninae C. L. Koch, 1839

Rod: *Egaenus* C. L. Koch, 1839
= *Diabunus* Thorell, 1876

Druh: *Egaenus convexus* (C. L. Koch, 1835)
= *Egaenus carpaticus* Avram, 1978
= *Egaenus gulosus* Simon, 1878
= *Egaenus tibialis* C. L. Koch, 1839
= *Opilio convexus* C. L. Koch, 1835

Rod: *Opilio* Herbst, 1798

Druh: *Opilio canestrinii* (Thorell, 1876)
= *Opilio aspromontanus* Gruber, 1964
= *Opilio ravennae* Spoek, 1962
= *Opilio zangherii* Spoek, 1962

Druh: *Opilio parietinus* (De Geer, 1778)
= *Opilio leucophaeus* C. L. Koch, 1839
= *Opilio longipes* Herbst, 1799
= *Opilo silhavyi* Kolosváry, 1937
= *Phalangium baumii* Kollar, 1839
= *Phalangium cinereum* Wood, 1870
= *Phalangium segmentatum* Simon, 1879

Druh: *Opilio saxatilis* C. L. Koch, 1839
= *Metadasylobus bolei* Hadži, 1973
= *Opilio cavernarum* Roewer, 1956
= *Opilio macedonicus* Hadži, 1973
= *Opilio parietinus silhavyi* Kratochvíl, 1934
= *Opilio turcicus* Roewer, 1956

Podčeleď: *Platybuninae* Starega, 1976

Rod: *Lophopilio* Hadži, 1931
= *Bolea* Hadži, 1973
= *Emonia* Hadži, 1973

Druh: *Lophopilio palpinalis* (Herbst, 1799)
= *Bolea ephippiata* Hadži, 1973
= *Emonia labacensis* Hadži, 1973
= *Lophopilio tridentatus* Hadži, 1931
= *Megabunus trispinifrons* Morin, 1931
= *Odiellus sublaevis* Caporiacco, 1940

Rod: *Platybunus* C. L. Koch, 1848

Druh: *Platybunus bucephalus* (C. L. Koch, 1835)
= *Opilio rufipes* C. L. Koch, 1836
= *Platybunus eques* Simon, 1881
= *Platybunus exiguus* Roewer, 1956

Druh: *Platybunus pallidus* Šilhavý, 1938
Podčeleď: Oligolophinae Banks, 1893
Rod: *Lacinius* Thorell, 1876
= *Acantholophus* C. L. Koch, 1839
Druh: *Lacinius dentiger* (C. L. Koch, 1848)
= *Acantholophus annulipes* L. Koch, 1867
= *Bidentolophus bavaricus* Roewer, 1957
= *Lacinius chelodentatus* Hadži, 1973
= *Lacinius labacensis* Hadži, 1931
Druh: *Lacinius ephippiatus* (C. L. Koch, 1835)
= *Lacinius oligodentatus* Hadži, 1931
= *Lacinius regisalexandri* Hadži, 1934
= *Odiellus rucneri* Hadži, 1973
= *Odiellus hungaricus* Kolosváry, 1941
= *Oligolophus vittiger* Simon, 1879
Druh: *Lacinius horridus* (Panzer, 1794)
= *Acantholophus coronatus* C. L. Koch, 1867
= *Acantholophus bellicosus* Sørensen, 1894
= *Acantholophus hermanni* Simon, 1879
= *Acantholophus kochi* Simon, 1879
= *Acantholophus lemniscatus* Simon, 1882
= *Acantholophus spinulosus* C. L. Koch, 1839
= *Lacinius dorsogranulatus* Morin, 1931
= *Lacinius gallipoliensis* Roewer, 1923
= *Lacinius horridus bulgaricus* Šilhavý, 1965
= *Lacinius parisii* Trossarelli, 1934
= *Opilio hispidus* Herbst, 1798
Rod: *Mitopus* Thorell, 1876
= *Parodiellus* Roewer, 1923
= *Strandibunus* Roewer, 1912
Druh: *Mitopus morio* (Fabricius, 1779)
= *Mitopus borealis* (Thorell, 1876)
= *Mitopus californicus* Banks, 1901
= *Mitopus montanus* Banks, 1901
= *Mitopus scaber* Roewer, 1912
= *Phalangium palliatum* Latreille, 1798
= *Phalangium urnigerum* Hammer, 1804
= *Opilio affinis* C. L. Koch, 1848
= *Opilio albescens* C. L. Koch, 1848
= *Opilio albipes* Doleschall, 1852
= *Opilio alpinus* Herbst, 1799
= *Opilio canescens* C. L. Koch, 1839
= *Opilio cinerascens* C. L.Koch, 1848
= *Opilio crypturum* C. L. Koch, 1836
= *Opilio fasciatus* C. L. Koch, 1835
= *Opilio grossipes* Herbst, 1799
= *Opilio inermis* Doleschall, 1852
= *Opilio petrensis* L. Koch, 1861
= *Opilio rhododendri* L. Koch, 1869
= *Opilio rufescens* C. L. Koch, 1848
= *Opilio serripes* C. L. Koch, 1848
= *Opilio similis* C. L. Koch, 1848
= *Oligolophus kulczynskii* Strand, 1900
= *Oligolophus vagans* Strand, 1900

Rod: *Oligolophus* C. L. Koch, 1871
Druh: *Oligolophus tridens* (C. L. Koch, 1836)

Čeľaď: Sclerosomatidae Simon, 1879
Podčeľaď: Gyinae Šilhavý, 1946
= *Gyantinae* Šilhavý, 1946
Rod: *Gyas* Simon, 1879
Druh: *Gyas titanus* Simon, 1879
Podčeľaď: Sclerosomatinae Simon, 1879
= *Protolophinae* Banks, 1893
Rod: *Astrobunus* Thorell, 1876
= *Hoplites* L. Koch, 1869
= *Roeweriolus* Kolosváry, 1933
Druh: *Astrobunus laevipes* (Canestrini, 1872)
= *Astrobunus bernardicus simoni* Hadži, 1927
= *Astrobunus bosnicus* Roewer, 1912
= *Roeweriolus carpathicus* Bartoš, 1938
= *Roeweriolus dudichi* Szalay, 1951
= *Roeweriolus hungaricus* Kolosváry, 1933
= *Roeweriolus slavicus* Kratochvíl, 1934
= *Sclerosoma meadi* Thorell, 1876
Podčeľaď: Leiobuninae Banks, 1893
= *Mesosomatinae* Weed, 1892
Rod: *Leiobunum* C. L. Koch, 1839
= *Lejobunum* Doleschall, 1852
= *Forbesium* Weed, 1890
= *Leiobunus* Meade, 1855
= *Metaliobunum* Suzuki, 1940
= *Pseudoliobunum* Müller, 1914
Druh: *Leiobunum blackwalli* Meade, 1861
= *Leiobunum granadinum* Marcellino, 1967
= *Leiobunum hassiae* Müller, 1914
Druh: *Leiobunum limbatum* L. Koch, 1861
Druh: *Leiobunum rotundum* (Latreille, 1798)
= *Leiobunum rufum* C. L. Koch, 1871
= *Nelima fuscifrons* (Sankey, 1953)
= *Opilio fasciatus* Herbst, 1798
= *Opilio hemisphaericus* Herbst, 1799
= *Phalangium filipes* Lucas, 1847
= *Phalangium longipes* Hahn, 1834
Druh: *Leiobunum rupestre* (Herbst, 1799)
= *Liobunum gracile* Thorell, 1876
= *Liobunum laeve* Thorell, 1876
= *Liobunum norvegicum* Strand, 1910
= *Nelima glabra* Hadži, 1931
= *Nelima melanogranulata* Morin, 1931
Druh: *Leiobunum tisciae* Avram, 1968
Rod: *Nelima* Roewer, 1910
= *Nodala* Förster, 1949
Druh: *Nelima gothica* Lohmander, 1945
= *Nelima silvatica* Brown et Sankey, 1949
Druh: *Nelima semproni* Szalay, 1951

PŘEHLED DRUHŮ ZJIŠTĚNÝCH V ČR A V OKOLNÍCH ZEMÍCH

Tento přehled jsem sestavil podle následujících prací: AG (2008), Bezděčka (2008a,b), Blick & Komposch (2004), Komposch (2004), Lengyel & Murányi (2006), Stašiov (2004) a Wijnhoven et al. (2007).

Tabulka 1. Přehled druhů sekáčů zjištěných v ČR a v okolních zemích. CZ – Česká republika, SK – Slovensko, H – Maďarsko, A – Rakousko, D – Německo, PL – Polsko.
Table 1. List of harvestmen species found in the Czech Republic and in the neighbouring countries. CZ – Czech Republic, SK – Slovak Republic, H – Hungary, A – Austria, D – Germany, PL – Poland.

Taxon	CZ	SK	H	A	D	PL
Sironidae						
Siro carpaticus Rafalski, 1956		+				+
Siro duricorius (Joseph, 1868)				+		
Cladonychiidae						
Holoscotolemon jaqueti (Corti, 1905)		+	+			
Holoscotolemon unicolor Roewer, 1915				+	+	
Nemastomatidae						
Carinostoma carinatum (Roewer, 1914)				+		
Carinostoma elegans (Sřrensen, 1894)			+			
Histricostoma dentipalpe Ausserer, 1867)				+	+	
Mitostoma alpinum (Hadži, 1931)				+		
Mitostoma chrysomelas (Hermann, 1804)	+	+	+	+	+	+
Nemastoma bidentatum bidentatum Roewer, 1914				+		
Nemastoma bidentatum relictum Gruber et Martens, 1968				+		
Nemastoma bidentatum sparsum Gruber et Martens, 1968		+	+	+	+	
Nemastoma bimaculatum (Fabricius, 1775)					+	
Nemastoma dentigerum Canestrini, 1873					+	
Nemastoma lugubre (Müller, 1776)	+	+	+	+	+	+
Nemastoma schuelleri Gruber et Martens, 1968				+		
Nemastoma triste (C. L. Koch, 1835)	+			+	+	+
Paranemastoma bicuspidatum (C. L. Koch, 1835)				+	+	
Paranemastoma kochi (Nowicki, 1870)	+	+				+
Paranemastoma quadripunctatum (Perty, 1833)	+	+	+	+	+	+
Paranemastoma silli (Herman, 1871)			+			
Dicranolasmatidae						
Dicranolasma scabrum (Herbst, 1799)	+	+	+	+		
Trogulidae						
Anelasmocephalus cambridgei (Westwood, 1874)				+	+	
Anelasmocephalus hadzii Martens, 1978				+		
Trogulus cisalpinus Chemini et Martens, 1988				+		
Trogulus closanicus Avram, 1971				+	+	
Trogulus falcipenis Komposch, 2000				+		
Trogulus martensi Chemini, 1983					+	
Trogulus nepaeformis (Scopoli, 1763)	+	+	+	+	+	+
Trogulus tingiformis (C. L. Koch, 1848)			+	+	+	
Trogulus tricarinatus (Linnaeus, 1767)	+	+	+	+	+	+
Ischyropsalididae						
Ischyropsalis carli Lessert, 1905				+	+	
Ischyropsalis hadzii Roewer, 1950				+		

Taxon	CZ	SK	H	A	D	PL
Ischyropsalis hellwigi hellwigi (Panzer, 1794)	+		+	+	+	+
Ischyropsalis helvetica Roewer, 1916				+		
Ischyropsalis kollari C. L. Koch, 1839				+		
Ischyropsalis manicata L. Koch, 1865	+	+				+
Phalangiidae						
Amilenus aurantiacus (Simon, 1881)			+	+	+	
Dasylobus graniferus (Canestrini, 1871)				+		
Dicranopalpus gasteinensis Doleschall, 1852		+		+	+	
Dicranopalpus ramosus (Simon, 1909)					+	
Egaenus convexus (C. L. Koch, 1835)	+	+	+	+		+
Lacinius dentiger (C. L. Koch, 1847)	+	+	+	+	+	+
Lacinius ephippiatus (C. L. Koch, 1835)	+	+	+	+	+	+
Lacinius horridus (Panzer, 1794)	+	+	+	+	+	+
Lophopilio palpinalis (Herbst, 1799)	+	+	+	+	+	+
Megabunus armatus (Kulczyński, 1887)				+		
Megabunus lesserti Schenkel, 1927				+	+	
Mitopus glacialis (Heer, 1845)				+	+	
Mitopus morio (Fabricius, 1799)	+	+	+	+	+	+
Odiellus spinosus (Bosc, 1792)					+	
Oligolophus hanseni (Kraepelin, 1896)					+	+
Oligolophus tridens (C. L. Koch, 1836)	+	+	+	+	+	+
Opilio canestrinii (Thorell, 1876)	+	+		+	+	+
Opilio dinaricus Šilhavý, 1938		+	+	+	+	+
Opilio parietinus (De Geer, 1778)	+	+	+	+	+	+
Opilio ruzickai Šilhavý, 1938				+		
Opilio saxatilis C. L. Koch, 1839	+	+	+	+	+	+
Paroligolophus agrestis (Meade, 1855)					+	+
Phalangium opilio Linnaeus, 1758	+	+	+	+	+	+
Platybunus bucephalus (C. L. Koch, 1835)	+	+	+	+	+	+
Platybunus pallidus Šilhavý, 1938	+	+	+			+
Platybunus pinetorum (C. L. Koch, 1839)				+	+	
Rilaena triangularis (Herbst, 1799)	+	+	+	+	+	+
Zacheus crista (Brullé, 1832)	+	+	+	+		
Sclerosomatidae						
Astrobunus helleri (Ausserer, 1867)				+		
Astrobunus laevipes (Canestrini, 1872)	+	+	+	+	+	+
Gyas annulatus (Olivier, 1791)				+	+	
Gyas titanus Simon, 1879	+	+	+	+	+	+
Leiobunum blackwalli Meade, 1861	+				+	+
Leiobunum limbatum L. Koch, 1861	+			+	+	+
Leiobunum roseum C. L. Koch, 1839				+		
Leiobunum rotundum (Latreille, 1798)	+	+	+	+	+	+
Leiobunum rupestre (Herbst, 1799)	+		+	+	+	+
Leiobunum subalpinum Komposch, 1998				+		
Leiobunum tisciae Avram, 1968	+	+	+			+
Leiobunum sp.				+	+	
Nelima apenninica Martens, 1969				+		
Nelima gothica Lohmander, 1945	+				+	+
Nelima semproni Szalay, 1951	+	+	+	+	+	+
Nelima silvatica (Simon, 1879)					+	

PŘEHLED DRUHŮ, KTERÉ LZE NA NAŠEM ÚZEMÍ OČEKÁVAT

Siro carpaticus Rafalski, 1956
Druh dosud nalezený v jihovýchodním Polsku (Rafalski 1958) a na severovýchodě Slovenska (Mašán 1998, 2005; Stašiov 2004). Jedná se pravděpodobně o příslušníka fauny střední a východní části Karpatského oblouku. Přesto nelze jednoznačně vyloučit jeho výskyt i v Západních Karpatech a tedy jeho přítomnost na Moravě.

Nemastoma bidentatum sparsum Gruber et Martens, 1968
Nejbližší dosud známé lokality tohoto poddruhu leží podél Dunaje v Rakousku a na Slovensku, nedávno byl tento poddruh nalezen na několika lokalitách u Labe v Německu, nedaleko našich hranic (Stašiov 2004; Martens 1978; AG 2008). Očekávám, že bude nalezen také na Moravě v lužních lesích při soutoku Moravy a Dyje, v Čechách v lužních lesích při dolním úseku Labe.

Anelasmocephalus cambridgei (Westwood, 1874)
Tento stenoeknı́ a xerotermofilní atlantsko-submediterrání sekáč obývá řadu lokalit ve středním Německu, z nichž mnohé jsou vzdáleny pouze několik desítek kilometrů od našeho území (Martens 1978; AG 2008). Považuji za možné, že tento skrytě žijící drobný sekáč bude dříve či později nalezen i u nás na příhodných lokalitách dolního Polabí nebo v jihozápadních Čechách.

Trogulus closanicus Avram, 1971
Německé a rakouské lokality tohoto druhu v širokém prstenci obepínají hranice České republiky (AG 2008). Výskyt u nás je více než pravděpodobný. V roce 2005 mne informoval Leoš Klimeš (osobní sdělení), že má pravděpodobně doklad tohoto druhu z našeho území, současně však vyjádřil pochybnosti o validitě tohoto druhu. Bližší informace o nálezových okolnostech mi však nesdělil.

Amilenus aurantiacus (Simon, 1881)
Tento evropský montánní druh s alpsko-dinárským areálem výskytu je rozšířen hluboko do středního Německa (AG 2008) a v Rakousku žije nejblíže k nám ve Vídeňském lese (Martens 1978). V naší starší literatuře lze nalézt neověřený údaj z masivu Ďumbieru v Nízkých Tatrách na Slovensku (Kratochvíl 1934). Šilhavý tento údaj nezpochybňoval a naopak zmínil možnost nálezu tohoto druhu na Šumavě (Šilhavý (1956) – jako *Nelima aurantiaca*). Považuji za možné, že *A. aurantiacus* bude nalezen v lesích našich jihosudetských pohoří.

Dicranopalpus gasteinensis Doleschall, 1852
Podle Martense (1978) je tento sekáč alpský, případně alpsko-karpatský endemit. Na Slovensku byl nalezen dvakrát, a to ve Vysokých Tatrách (Kratochvíl 1934; Šilhavý 1956) a v pohoří Vtáčnik (Stašiov 2004). Nevylučuji nález tohoto druhu v horských oblastech našich Západních Karpat.

Odiellus spinosus (Bosc, 1792)
Submediterání-atlantický druh kulturní krajiny otevřených nížin (Martens 1978). Současný výskyt na řadě lokalit středního Německa (AG 2008) nevylučuje možnost nálezu tohoto druhu v dolním Polabí.

Paroligolophus agrestis (Meade, 1855)
V posledních deseti letech byl tento atlantský euryekní sekáč (Martens 1978) nalezen kromě Polska i na řadě nových lokalit ve středním a severním Německu. Nález ve středním Sasku přiblížil hranici známého areálu tohoto druhu k naší hranici (AG 2008). Proto nevylučuji možnost jeho výskytu ve světlých hájích, parcích a zahradách na našem území, například v dolním Polabí. Možnost výskytu v „severním českoněmeckém pohraničí" zmiňoval již Šilhavý (1956).

Opilio dinaricus Šilhavý, 1938
Montánní sekáč střední a východní Evropy s disjunktivním areálem výskytu (Martens 1978). Žije ve všech zemích jež nás obklopují (Stašiov 2004; Anonymus 2008). Předpokládám, že by mohl být nalezen v pralesních porostech našich Západních Karpat.

Opilio ruzickai Šilhavý, 1938
Jedná se o sekáče jihovýchodní Evropy, kde obývá především lesy montánního pásma. Areál jeho výskytu však zasahuje do střední Evropy, kde jeho výskyt nabývá spíše synatropního charakteru (Martens 1978). Vzhledem k jeho výskytu ve Vídni (např. Prater) považuji za pravděpodobný jeho výskyt v parkových částech měst jižní Moravy.

Platybunus pinetorum (C. L. Koch, 1839)
Evropský montánní druh s disjunktivním areálem s centry v Alpách a Karpatech (Martens 1978). Žije i v blízkosti našich hranic na německé straně Šumavy, Krušných hor a Smrčin. Historicky je uváděn od Markersdorfu (Marxdorfu) v Čechách (Bárta 1869, Kratochvíl 1934, Šilhavý 1956), což jsou pravděpodobně dnešní Markvartice u Děčína. Očekávám, že dříve či později bude potvrzen výskyt tohoto druhu u nás, nejspíše v horském oblouku tvořeném Novohradskými horami, Šumavou, Českým lesem a Krušnými horami.

Leiobunum sp.
Jedná se o invazní druh z rodu *Leiobunum* C. L. Koch, 1839, který je možno počítat za nejnovější přírůstek evropské fauny sekáčů. Tento temně zbarvený sekáč s velmi dlouhými nohami byl poprvé nalezen v Nizozemsku v roce 2004. Početné denní agregace těchto dlouhonohých sekáčů byly během následujících tří let nalézány na dalších lokalitách v Nizozemsku a Belgii a Německu a v roce 2007 se prvně objevil i na území Švýcarska (Lausen u Basileje) a Rakouska (Lauterach u Bregenz) (vše Wijnhoven et al. 2007). Během roku 2008 se tento sekáč dále šířil v německých nížinách směrem k severnímu pobřeží, kde dosáhl města Kiel (Hay Wijnhoven, osobní sdělení). Přestože z rakouského Vorarlbergu v roce 2008 nedošlo k dalšímu šíření na východ (Christian Komposch, osobní sdělení), jsem přesvědčen, že v blízké budoucnosti lze očekávat nález tohoto sekáče i u nás.

PODĚKOVÁNÍ: Za poskytnutí informací děkuji dr. Hay Wijnhovenovi (Leiden, Nizozemsko) a dr. Christianu Komposchovi (Graz, Rakousko). Za informace a připomínky k rukopisu děkuji dr. Slavomíru Stašiovi (Zvolen, Slovensko).

LITERATURA

AG 2008: *Arachnologische Gesellschaft e. V.* http://www.spiderling.de/arages/index2.htm (viewed October 10, 2008).

BÁRTA E. 1869: Verzeichniss der Spinnen des nördlichen Böhmens, pp. 133-140, 209-212. In: KOŘISTKA C. & KREJČÍ J. (eds.): *Archiv für die naturwissenschaftliche Landesdurchforschung von Böhmen. Erster Band. Section IV, Zoologische Abtheilung*. Commissions-Verlag von F. Řivnáč, Praha, 254 pp.

BEZDĚČKA P. 2008a: Dicranolasma scabrum – nový sekáč pro Českou republiku. [Dicranolasma scabrum – a new harvestman for the Czech Republic]. *Acta Rerum Naturalium*, 4: 51-52 (in Czech, English summary).
BEZDĚČKA P. 2008b: Současný stav výzkumu sekáčů (Opiliones) České republiky a Slovenské republiky s bibliografií prací z let 1869 až 2007. [The present state of research on harvestmen (Opiliones) in the Czech Republic and the Slovak Republic with a bibliography from the years 1869 to 2007]. *Acta Rerum Naturalium*, 4: 53-68 (in Czech, English summary).
BLICK T. & KOMPOSCH C. 2004: *Checkliste der Weberknechte Mittel- und Nordeuropas (Arachnida: Opiliones)*. http://www.AraGes.de/checklist.html#2004_Opiliones (viewed October 10, 2008).
BLISS P. & MARTENS J. 1995: Weberknechte, pp. 47-49. In: PLATEN R., BLICK T., BLISS P., DROGLA R., MALTEN A., MARTENS J., SACHER P. & WUNDERLICH J. (eds.): *Verzeichnis der Spinnentiere (excl. Acarida) Deutschlands (Arachnida: Araneida, Opilionida, Pseudoscorpionida)*. *Arachnologische Mitteilungen*, Sonderband 1: 1-55.
HALLAN J. 2008: *The Joel Hallan's complete list of species of Opiliones of the World*. http://insects.tamu.edu/research/collection/hallan/Acari/Family/Opiliones1.htm (viewed October 10, 2008).
KLIMEŠ L. 2000: Checklist of harvestmen (Opiliones) of Czechia and Slovakia. *Ekológia* (Bratislava) 19, Suppl. 3: 125-128.
KOMPOSCH C. 2004: The harvestmen fauna of Hungary (Arachnida, Opiliones), pp. 227-242. In: SAMU F. & SZINETÁR C. (eds.): *European Arachnology 2002*. Plant Protection Institute, Budapest & Berzsenyi Coll., Szombathely, 356 pp.
KOMPOSCH C. & GRUBER J. 2004: Die Weberknechte Österreichs (Arachnida, Opiliones). *Denisia*, 12: 485-534.
KRATOCHVÍL J. 1934: Sekáči (Opiliones) Československé republiky. (Les Opilions de Tchécoslovaquie). *Práce Moravské Přírodovědecké Společnosti*, 9(5): 1-35 (in Czech, French title).
KRATOCHVÍL J. 1935: Přehled zeměpisného rozšíření našich sekáčů. [Synopsis of the geographical distribution of our harvestmen]. *Věda Přírodní*, 16: 5-12 (in Czech).
KURY A. B. 2003: *Checklist of valid genera of Opiliones of the world*. http://www.museunacional.ufrj.br/mndi/Aracnologia/opiliones.html (viewed October 10, 2008).
LENGYEL G. D. & MURÁNYI D. 2006: Data to the Hungarian harvestman (Opiliones) fauna. *Folia Historico-Naturalia Musei Matraensis*, 30: 117-128.
MAŠÁN P. 1998: First record of Siro carpaticus (Opiliones, Cyphophtalmi, Sironidae) from Slovakia. *Biologia*, 53: 650.
MAŠÁN P. 2005: Prvý nález kosca Siro carpaticus (Opiliones, Cyphophtalmi, Sironidae) vo Vihorlate. [The first finding of the harvestman Siro carpaticus (Opiliones, Cyphophtalmi, Sironidae) in the Vihorlat Mts.]. *Telekia, Spravodaj CHKO Vihorlat*, 3: 26 (in Slovak).
NOSEK A. 1900: Klíč k určování českých sekáčů (Opilionides). [A key to the identification of Czech harvestmen]. *Vesmír*, 29: 29-30, 39-40, 62-63, 99-100 (in Czech).
PINTO DA ROCHA R., MACHADO G. & GIRIBET G. (eds.) 2007: *Harvestmen – The Biology of Opiliones*. Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts & London, 597 pp.
RAFALSKI J. 1958: A description of Siro carpaticus sp. n. with remarks on the morphology and systematics of the Cyphophthalmi (Opiliones). *Acta Zoologica Cracoviensia*, 2: 521-556.
ROEWER C. F. 1923: *Die Webernechte der Erde*. Fischer Verlag, Jena, 1116 pp.
STARĘGA W. 2000: *Check-list of harvestmen (Opiliones) of Poland*. http://www.arachnologia.edu.pl/kosarze.html (viewed October 10, 2008).
STAŠIOV S. 2004: *Kosce (Opiliones) Slovenska*. (*Harvestmen (Opiliones) of Slovakia*). Technická univerzita vo Zvolene, Vedecké Štúdie 3/2004/A, Zvolen, 118 pp (in Slovak, English summary).
ŠILHAVÝ V. 1956: *Sekáči – Opilionidea. Fauna ČSR 7*. [*Harvestmen – Opilionidea. Fauna of Czechoslovakia 7*]. Nakladatelství Čs. Akademie věd, Praha, 273 pp (in Czech).
WIJNHOVEN H., SCHÖNHOFER A. L. & MARTENS J. 2007: An udentified harvestmen Leiobunum sp. alarmingly invading Europe (Arachnida: Opiliones). *Arachnologische Mitteilungen*, 34: 27-38.